

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/201714,Bohaterowie-spod-Monte-Cassino-na-rozstajach-historii-Losy-zolnierzy-2-Korpusu-p.html>
27.02.2026, 00:07

„Bohaterowie spod Monte Cassino na rozstajach historii. Losy żołnierzy 2 Korpusu po II wojnie światowej” – Dyskusja – Warszawa, 22 maja 2024

22.05.2024

W związku z przypadającą w tym roku 80. rocznicą bitwy o Monte Cassino warszawski Oddział IPN zorganizował dyskusję pt. „Bohaterowie spod Monte Cassino na rozstajach historii. Losy żołnierzy 2 Korpusu po II wojnie światowej”.

W rozmowie udział wzięli dr Tomasz Łabuszewski, dyrektor Oddziału IPN w Warszawie, dr Aneta Hoffmann – prezes Fundacji Znaki Pamięci i Przemysław Romaniuk, zastępca naczelnika Oddziałowego Biura Lustracyjnego IPN w Warszawie.

Spotkanie było okazją do zaprezentowania publikacji warszawskiego oddziału IPN w Warszawie pt. „Bohaterowie spod Monte Cassino na rozstajach historii”.

Rozmowa jest dostępna na kanale YouTube warszawskiego Oddziału IPN.

Żołnierze Polskich Sił Zbrojnych, którzy przelewali krew na zachodnich frontach II wojny światowej, tylko formalnie należeli do obozu zwycięskiej koalicji, gdyż zakończenie wojny przyniosło im raczej gorzkie porażki. Wprawdzie Polska została uwolniona od brutalnej okupacji niemieckiej, ale wolności nie odzyskała – trafiła pod kontrolę totalitarnego reżimu sowieckiego, z nadania którego władzę sprawowali polscy komuniści. Przed weteranami stanął dramatyczny dylemat: czy narażając się na represje, wracać do zniewolonej Polski, czy pozostać na emigracji. W szczególnie tragicznej sytuacji znaleźli się ci żołnierze, których rodzinne strony, zagarnięte przez ZSRS, stały się częścią sowieckiej Białorusi, Litwy i Ukrainy. Ci, którzy postanowili, że nie zważając na bolesne przeżycia i ostrzeżenia, wyjadą do swoich rodzin, w kwietniu 1951 r. stali się ofiarami masowej akcji represyjnej ze strony sowieckiego reżimu.

W bezpłatnej broszurze przygotowanej przez Oddział IPN w Warszawie zostały przedstawione losy żołnierzy 2 Korpusu, którzy musieli podjąć trudne decyzje po zakończeniu wojny – pozostanie na emigracji, powrót do Polski, wyjazd na ziemie zabrane przez ZSRR. Obszerne szkice historyczne zostały wzbogacone biogramami żołnierzy z tych trzech grup.

